

MOKYMAI „NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAGRINDAI“

VIETA: MICROSOFT TEAMS

MOKYMŲ PROGRAMA

Seminaras „Įvadas į poveikio vertinimą“ (2 d. x 4 val.; viso 8 val., STRATA, kvietiniai lektoriai)

1 dalis:

- Esamos situacijos apžvalga;
- Poveikio vertinimo nauda ir vaidmuo teisėkūros procese;
- Poveikio vertinimo pavyzdžių analizė ir palyginimas;
- Pagrindiniai poveikio vertinimo etapai: problemos analizė ir aprašymas, tikslų nustatymas.

2 dalis:

- Svarstomos alternatyvos, geriausios alternatyvos pasirinkimas;
- Tikslinių grupių nustatymas;
- Viešosios konsultacijos poveikio vertinime;
- Poveikio vertinimo rezultatų apibendrinimas.

Praktinės užduotys: problemos, tikslų, tikslinių grupių identifikavimas; atvejų analizė.

Po seminaro dalyviai:

- Galės aiškiai įvardinti poveikio vertinimo naudas ir vaidmenį teisėkūros procese;
- Bus susipažinę su pagrindiniais poveikio vertinimo etapais ir reikalavimais;
- Gebės aiškiai suformuluoti sprendžiamą problemą ir nustatyti tikslus;
- Bus susipažinę su pagrindiniais alternatyvų nustatymo ir vertinimo būdais;
- Bus susipažinę su pagrindiniais viešųjų konsultacijų etapais ir svarbiausiais vykdymo aspektais.

Seminaras „Analitiniai metodai“ (2 d. x 4 val.; viso 8 val., STRATA, kvietiniai lektoriai)

1 dalis:

- Poveikio vertinimas pasitelkiant duomenis;
- Duomenų poveikio vertinimui papildomas rinkimas: įtraukūs metodai.

2 dalis:

- Poveikio vertinimo ekonominės analizės metodai;
- Sprendimų alternatyvų sąnaudų ir naudos analizė.

Praktinės užduotys: seminare bus dirbama su praktiniais pavyzdžiais, pristatant medžiagą bus nagrinėjama konkrečių sprendimų poveikio vertinimo problematika.

Po seminaro dalyviai:

- Žinos, kokios informacijos ir duomenų reikia norint atlikti poveikio vertinimą ir kur jų ieškoti;
- Gebės įvertinti informacijos ir duomenų kokybę ir apribojimus;
- Bus susipažinę su pagrindiniais informacijos ir duomenų paieškos ir taikymo metodais;
- Bus susipažinę su poveikio vertinimo ekonominės analizės metodais;
- Bus susipažinę su sprendimų alternatyvų sąnaudų ir naudos skaičiavimo galimybėmis.

SEMINARŲ PLANAS

„Įvadas į poveikio vertinimą“ 1 dalis, spalio 5 d.

9:45-10:00 (15 min.)	Prisijungimas
10:00-10:35 (35 min.)	Prisistatymas ir susipažinimas
10:35-11:00 (25 min.)	Trumpa esamos situacijos apžvalga (Saulius Kolyta, vyr. politikos analitikas, STRATA) Įrodymais grįstas valdymas Lietuvoje: didesnio poveikio teisės aktai ir jų poveikio vertinimas, poveikio vertinimų kokybės priežiūra, viešosios konsultacijos, <i>ex-post</i> vertinimas ir kt. Vyriausybės kanceliarijos ir STRATA vaidmuo poveikio vertinimo srityje. EBPO projektas.
11:00-12:00 (60 min.)	Poveikio vertinimo vaidmuo ir nauda teisėkūros procese (Prof. Ramūnas Vilpišauskas, VU TSPMI) Ar įmanoma viešoji politika be poveikio vertinimo? Viešosios politikos (intervencijų) pagrindiniai bruožai ir reikalingumas. Poveikio vertinimo tikslai, nauda ir vieta viešosios politikos procese. Poveikio vertinimo rūšys. Kiekybiniai ir kokybiniai vertinimo metodai.
12:00-13:00 (60 min.)	<i>Pietų pertrauka</i>
13:00-13:20 (20 min.)	Trumpa istorinė apžvalga (Prof. Ramūnas Vilpišauskas, VU TSPMI) Lietuvos, ES ir atskirų valstybių patirtis ir geroji praktika poveikio vertinime.
13:20-13:40 (20 min.)	Poveikio vertinimas kitose šalyse (Saulius Kolyta, vyr. politikos analitikas, STRATA) Atvejo studija. Praktinis poveikio vertinimų taikymas - Airijos, Australijos, Europos Sąjungos, JAV, Škotijos pavyzdžiai. Poveikio vertinimų vaidmuo priimanč viešosios politikos sprendimus.
13:40-14:30 (50 min.)	Pagrindiniai poveikio vertinimo etapai (I): problema, problemos mastas ir priežastys, laukiamas rezultatas (Prof. Ramūnas Vilpišauskas, VU TSPMI; Saulius Kolyta, vyr. politikos analitikas, STRATA) Kodėl dažnai aiškiai neapibrėžiama sprendžiama problema? Sprendžiamos viešosios politikos problemos santykis su priemonėmis. Poveikio vertinimo pažymos struktūra. Problemų suformulavimas ir problemos masto pagrindimas duomenimis, problemą lėmę veiksniai ir aplinkybės. Tikėtinas pokytis išsprendus problemą. Pavyzdžiai.
14:30-15:00 (30 min.)	Darbas grupėse (praktinė užduotis)

„Įvadas į poveikio vertinimą“ 2 dalis, spalio 6 d.

9:45-10:00	Prisijungimas
10:00-10:40 (40 min.)	Darbo grupėse rezultatų aptarimas
10:40-11:30 (50 min.)	Pagrindiniai poveikio vertinimo etapai (II): svarstomos alternatyvos, geriausios alternatyvos pasirinkimas (Prof. Ramūnas Vilpišauskas, TSPMI; Saulius Kolyta, vyr. politikos analitikas, STRATA) Alternatyvų prasmė ir vaidmuo. Galimų alternatyvų spektras. Alternatyvos teisiniam reguliavimui (nereguliavimo priemonės). Alternatyvų palyginimas ir geriausios (tinkamiausios) alternatyvos pasirinkimas. Pasirinktos alternatyvos įgyvendinimas – siūlomos priemonės. Pavyzdžiai.
11:30-12:00 (30 min)	Pagrindiniai poveikio vertinimo etapai (III): tikslinės grupės (Prof. Ramūnas Vilpišauskas, VU TSPMI; Saulius Kolyta, vyr. politikos analitikas, STRATA) Kas patiria intervencinių priemonių poveikį? Kas gauna naudą ir kas sumoka už viešąsias intervencijas? Tikslinių grupių apibrėžimas. Tikslinių grupių atrinkimas. Galimo poveikio tikslinėms grupėms įvertinimas. Pavyzdžiai.
12:00-13:00 (60 min.)	<i>Pietų pertrauka</i>
13:00-13:40 (40 min.)	Darbas grupėse (praktinė užduotis)
13:40-14:00 (20 min.)	Darbo grupėse rezultatų aptarimas
14:00-14:30 (30 min.)	Pagrindiniai poveikio vertinimo etapai (IV): apibendrinti poveikio vertinimo rezultatai (Prof. Ramūnas Vilpišauskas, VU TSPMI; Saulius Kolyta, vyr. politikos analitikas, STRATA) Poveikio vertinimo aspektai. Teigiamas ir neigiamas poveikis. Tiesioginis ir netiesioginis poveikis. Pavyzdžiai.
14:30-14:50 (20 min.)	Pagrindiniai poveikio vertinimo etapai (V): viešosios konsultacijos (Prof. Ramūnas Vilpišauskas, VU TSPMI; Saulius Kolyta, vyr. politikos analitikas, STRATA) Viešųjų konsultacijų panaudojimas atliekant poveikio vertinimą. Viešųjų konsultacijų galios. Konsultacijų tikslai. Konsultacijų formos ir būdai. Konsultacijų rezultatų pateikimas. Pavyzdžiai.
14:50-15:00 (10 min.)	Klausimai ir grįžtamasis ryšys iš dalyvių

„Analitiniai metodai“ (informacija ir duomenys) 1 dalis, spalio 12 d.

9:45-10:00 (15 min.)	Prisijungimas
10:00-10:05 (5 min.)	Prisistatymas
10:05-10:35 (30 min.)	Įtraukūs duomenų rinkimo metodai (Dovilė Gaižauskienė, vyr. politikos analitikė, STRATA) Kas yra įtraukios viešosios politikos formavimo praktikos? Politikos laboratorijos veiklos principai. Dizaino, elgsenos mokslo ir ateities simuliacijų metodai ir jų nauda sprendžiant viešosios politikos klausimus. Pavyzdžiai.
10:35-11:10 (35 min.)	Poveikio vertinimas pasitelkiant informaciją ir duomenis: siūlomo sprendimo loginio modelio konstravimas (Dr. Vainius Bartasevičius, lektorius, VU TSPMI) Kas yra sprendimo/viešosios politikos loginis modelis? Loginio modelio grandinė (nuo išteklių iki poveikio). Loginio modelio reikalingumas ir vaidmuo. Pavyzdžiai.
11:10-11:40 (30 min.)	Duomenys, kaip būdas pagrįsti loginį modelį: skirtingi duomenų tipai (Dr. Vainius Bartasevičius, lektorius, VU TSPMI) Pirminiai ir antriniai duomenys ir jų vaidmuo poveikio vertinimuose.
11:40-12:15 (35 min.)	Darbas grupėse
12:15-13:15 (60 min.)	<i>Pietų pertrauka</i>
13:15-13:40 (25 min.)	Darbo grupėse rezultatų aptarimas
13:40-14:10 (30 min.)	Antriniai duomenys ir jų panaudojimas. Kaip atrodo patikimi duomenys? (Dr. Vainius Bartasevičius, lektorius, VU TSPMI) Antrinių duomenų patikimumo kriterijai. Oficialioji statistika. Mokslinių tyrimų ir ekspertinių organizacijų duomenys.
14:10-14:20 (10 min.)	<i>Poilsio pertrauka</i>
14:20-14:50 (30 min.)	Pirminiai duomenys ir jų panaudojimas. Kaip atrodo patikimi duomenys? (Dr. Vainius Bartasevičius, lektorius, VU TSPMI) Pirminių duomenų patikimumo kriterijai. Apklausos. Interviu / fokus grupės.
14:50-15:00 (10 min.)	Apibendrinimas

„Analitiniai metodai“ (informacija ir duomenys) 2 dalis, spalio 13 d.

9:45-10:00 (15 min.)	Prisijungimas <i>Registration</i>
10:00-10:05 (5 min.)	Prisistatymas <i>Welcome</i>
10:05-10:25 (20 min.)	Poveikių tipai (angl. <i>impact characterisation</i>) (Dr. Lorenzo Allio, Director, allio rodrigoconsulting) Apibendrinami pagrindiniai poveikio tipai, akcentuojant netiesioginį poveikį ir nenumatytas pasekmes; „rezultatų grandinės“ modelis. <i>This section will recapitulate the main types of impacts, putting emphasis especially on indirect impacts and unintended consequences, drawing from the "chain of results" model.</i>
10:25-10:55 (30 min.)	Praktinė užduotis ir rezultatų aptarimas <i>Practical assignment/workshop</i>
10:55-11:00 (5 min.)	Poilsio pertrauka <i>Comfort break</i>
11:00-12:00 (60 min.)	Sąnaudų-naudos analizė (angl. <i>Cost-Benefit Analysis (CBA)</i>) ir sąnaudų-veiksmingumo analizė (angl. <i>Cost-Effectiveness Analysis (CEA)</i>). Įvadas į alternatyvų vertinimą (Dr. Lorenzo Allio, Director, allio rodrigoconsulting) Pagrindiniai sąnaudų-naudos ir sąnaudų-veiksmingumo analizės principai. Diskonto koeficiento ir grynosios dabartinės vertės taikymas. Jautrumo analizės taikymas rizikoms ir scenarijams vertinti. <i>Introduction to option comparison; main elements of CBA and CEA; and application of discount rates and the so-called Net Present Value approach to account for the temporal dimension when assessing impacts, and the use of sensitivity analysis to control for uncertainty and elaborate scenarios.</i>
12:00-13:00 (60 min.)	Pietų pertrauka <i>Lunch break</i>
13:00-14:05 (65 min.)	Socialinio-ekonominio poveikio naudos (žalos) įverčiai, įverčių lentelės ir komponentai (Dr. Linas Jasiukevičius, ekspertas, CPVA) CPVA administruojamo ekonominės analizės įverčių katalogo pristatymas
14:05-14:15 (10 min.)	Poilsio pertrauka <i>Comfort break</i>
14:15-14:50 (35 min.)	Daugiakriterinė analizė (angl. <i>Multi-Criteria Analysis (MCA)</i>) (Dr. Lorenzo Allio, Director, allio rodrigoconsulting) Pagrindiniai daugiakriterinės analizės principai, taikomos kai dalies kriterijų nėra įmanoma išmatuoti pinigine išraiška. <i>The basic concepts related of Multi-Criteria Analysis (MCA) as an appropriate method to balancing out options even when not all impacts are fully monetized.</i>
14:50-15:00 (10 min.)	Apibendrinimas <i>Closing</i>